

24.1.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)

Viite: Yleissopimus 24.8.2000, 53/612/2000; laki ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista (1005/2008); laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä (954/2012)

Asia: Tulossopimus rakennustuoteasetuksen, eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain sekä tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain mukaisesta markkinavalvonnasta vuonna 2024

Tulossopimus

Me allekirjoittaneet sopijaosapuolet olemme sopineet seuraavan tulossopimuksen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta vuodelle 2024. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sitoutuu suorittamaan EU:n rakennustuoteasetuksen (EU) N:o 305/2011, eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain (954/2012) sekä tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain (1005/2008) mukaista markkinavalvontaa vuonna 2024 liitteenä olevien Rakennustuotteiden markkinavalvonnan toimintasuunnitelman ja Tuotteiden ekologisen suunnittelun ja energiamerkinnän markkinavalvonnan toimintasuunnitelman vuodelle 2024 mukaisesti.

Ympäristöministeriö varaa osaltaan toimintaan yhteensä 1 271 000 euroa. CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvontaan on käytettävissä 751 000 euroa, eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain mukaiseen valvontaan 340 000 euroa sekä tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain mukaiseen valvontaan 160 000 euroa. Tämän lisäksi rakennustuoteyhteyspisteen toimintaan on käytettävissä 20 000 euroa. Vuodelta 2023 on jäänyt käyttämättä rakennustuotteiden markkinavalvontaan ja tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain mukaiseen valvontaan varattua rahoitusta 806 276,82 euroa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) raportoi ympäristöministeriölle tällä sopimuksella osoitetun määrärahan käytöstä 31.01.2025 mennessä.

Ympäristöministeriön puolesta:

Ylijohtaja

Teppo Lehtinen

Hallitussihteeri
Rakennukset ja rakentaminen-yksikkö

Kirsi White

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston puolesta:

Pääjohtaja

Kimmo Peltonen

Johtaja

Tuiri Kerttula

LIITTEET

1) Rakennustuotteiden markkinavalvonnan toimintasuunnitelman vuodelle 2024, päivätty 18.01.2024

2) Tuotteiden ekologisen suunnittelun ja energiamerkinnän markkinavalvonnan toimintasuunnitelma vuodelle 2024, päivätty 18.01.2024

Tiedoksi: Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/2831/2024-YM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

White Kirsi 91240435U

2024-03-14

Lehtinen Teppo 91298274L

2024-03-15

18.1.2024

Dnro Tukes
736/00.01.03/2024

RAKENNUSTUOTTEIDEN MARKKINAVALVONNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) huolehtii rakennustuoteasetuksen (EU 305/2011) soveltamisalaan kuuluvien rakennustuotteiden sekä eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä (954/2012) annetun lain (tuotehyväksyntälaki) markkinavalvonnasta vuonna 2024 tämän toimintasuunnitelman mukaisesti.

Valvonnan kohteena ovat ympäristöministeriön, sisäministeriön sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan kuuluvat rakennustuotteet, joiden ominaisuudet on osoitettu yhdenmukaistetun tuotestandardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, tuotehyväksyntälain tai EU vastavuoroisen tunnustamisen asetuksen (EU 2019/515) mukaisesti.

Rakennustuotteiden markkinavalvonnan perusteena on maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 181 § CE-merkittävien rakennustuotteiden markkinavalvonnassa noudatetaan myös EU:n markkinavalvonta-asetusta (EU 2019/1020).

1 Tehtävät

Valvotaan, että markkinoille saatetut rakennustuotteet täyttävät niitä koskevat eurooppalaiset ja kansalliset vaatimukset ja ovat ilmoitettujen suoritustasojen mukaisia

Viestitään markkinavalvonnasta ja tuotteisiin liittyvistä vaatimuksista valmistajille ja tuotteita edustaville tahoille hyödyntäen oppimisympäristöjä, toimialayhdistyksiä ja suoraviestinnän keinoja. Viestitään havaituista turvallisuusriskeistä ja yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista loppukäyttäjille ja sidosryhmille.

Kehitetään yhteistyötä kunnallisiin rakennusvalvontaviranomaisiin, muihin viranomaistahoihin. Ylläpidetään yhteyksiä kansallisiin ilmoitettuihin laitoksiin ja suomalaiseen eurooppalaisia tekniisiä hyväksyntöjä myöntävään laitokseen sekä rakennusalan etujärjestöihin.

Osallistutaan rakennustuotteiden kansallisiin toimiala- ja standardisointityöryhmiin sekä Euroopan unionin rakennustuotteiden AdCo kokouksiin sekä aktiivisesti sen alatyöryhmiin, ja vaikutetaan markkinavalvonnan kehittymiseen Euroopan unionin alueella.

Huolehditaan markkinavalvonnan henkilöstön rakennusalan asiantuntemuksesta ja pätevyyden ylläpidosta sekä resurssien riittävyydestä. Pidetään luentoja rakennusalan ja sidosryhmien tilaisuuksissa ja koulutuksissa.

2 Toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Rakennustuotteiden valvonta kuuluu Tukesin tuoteyksikön ammattilaistuotteet-ryhmään.

Ryhmään kuuluvat:

- rakennustuotteiden,
- pelastustoimen laiteiden,
- talousveden kanssa kosketuksissa olevien tuotteiden ja materiaalien,
- räjähteiden ja pyroteknisten tuotteiden,
- vaarallisten aineiden (VAK) kuljetuspakkausten ja
- vaarallisten aineiden säilytykseen soveltuvien säiliöiden markkinavalvonta.

Talousveden kanssa kosketuksessa olevien tuotteisiin liittyvät asiat ovat Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Ympäristöministeriön (YM) ohjauksessa, räjähteisiin ja ilotulitteisiin liittyvät asiat ovat työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ohjauksessa, pelastustoimen laitteet sisäministeriön ohjauksessa (SM) ja VAK-asioista ohjausvastuu on liikenne- ja viestintäministeriöllä (LVM).

Ryhmän ja rakennustuotteiden valvonnan tavoitteita ohjaavat tuoteyksikön asettamat tavoitteet. Tuoteyksikön vuoden 2024 tavoitteet perustuvat Tukesin vuonna 2022 päivitettyyn strategiaan ja kansalliseen markkinavalvontastrategiaan.

2.1 Tukesin strategiset valinnat

Tukesin strategiset valinnat on kiteytetty viiteen pääteemaan:

1) Käytämme tietoa vaikuttavuuden kasvattamiseen

Uuden strategiansa myötä Tukes tavoittelee toiminnassaan laajaa muutosta, jossa tiedon rooli vaikuttavuuden kasvattamisessa vahvistuu huomattavasti. Tukesissa luodaan valmiudet tiedon monipuoliseen hyödyntämiseen mm. tietojärjestelmäkehityksessä sekä osaamista kehittämällä. Tukes tekee tietojen hyödyntämiseksi yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa ja edistää tiedonvaihtoa rajoittavien tekijöiden poistamista. Tukes tuottaa ja käyttää tietoa laaja-alaisesti päätöksentekoon sekä valvonnan ja viestinnän suuntaamiseen. Tukes edistää ennakointikyvykkyyttään sekä ennakkoinnin ja ennakoivan tiedon hyödyntämisen integrointia osaksi johtamista, valmistelua ja päätöksentekoa. Yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa edistetään tiedon vaikuttavuuden kasvattamiseksi. Tukes tuottaa ja julkaisee toimialueiden tilannetta ja haasteita kuvaavaa tietoa päätöksentekijöille, elinkeinoelämälle ja kansalaisille.

2) Edistämme vastuullista toimintaa

Tukes tavoittelee aktiivisesti turvallisempaa, vastuullisempaa ja vakaampaa yhteiskuntaa ja ympäristöä. Tukes pyrkii vahvistamaan yhteiskunnan ja oman toimintansa häiriönkestävyyttä ja mukautumiskykyä. Tukes edistää asiakkaidensa vastuullista toimintaa neuvonnalla, ohjauksella ja vuorovaikutteisella viestinnällä. Tukes edistää riskiperusteisella valvonta- ja muulla toiminnalla turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta sekä tasapuolisia kilpailuolosuhteita. Markkinavalvonnassa Tukes ottaa huomioon kansallisen markkinavalvontastrategian linjaukset. Tukes painottaa toiminnassaan ilmiölähtöisyyttä. Keskeisiä teemoja ovat verkkokauppa, energiamurros, vihreä siirtymä, kiertotalous, tarkastusjärjestelmän toimivuus ja uudet teknologiat. Tukes suunnittelee toimintaansa YK:n kestävän kehityksen tavoitteet huomioon ottaen ja raportoi vuosittain toimintansa vastuullisuudesta.

3) Olemme asiakaslähtöisiä

Tukes panostaa hyvään asiakaskokemukseen, ihmislähtöisyyteen, viestintään ja selkeään kieleen. Tukes pyrkii entistä parempaan asiakasymmärrykseen ja kehittää yhdessä asiakkaiden kanssa Tukesin toimintoja ja palveluita. Tukes toimii aloitteellisesti ja aktiivisesti erilaisten intressien yhteensovittamiseksi sekä avoimen viestinnän edistämiseksi. Tukes kehittää yhteistyössä asiakkaiden, sidosryhmien ja muiden viranomaisten kanssa osaaamista, ohjeita, toimintatapoja ja tietojärjestelmiä asiakkaiden neuvomiseksi ja sujuvan palvelun varmistamiseksi.

4) Toimimme valmentavasti

Tukes lisää valmentavaa viranomaistoimintaa. Tukes edistää valmentavalla otteella lainsäädännön ymmärtämistä ja noudattamista ja vahvistaa toimintatavoillaan asiakkaiden kokemusta oikeudenmukaisuudesta ja tasapuolisuudesta. Tukes kehittää, kouluttaa ja ottaa käyttöön valmentavan viranomaistyön periaatteita ja valmentavan otteen toimintamalleja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

5) Teemme yhdessä ja ammattitaitoisesti

Tukesin tavoitteena on lisätä organisaation yhtenäisyyttä. Tukes edistää avointa, luovaa ja reilua työilmapiiriä, jossa jokainen kokee tekevänsä merkityksellistä ja vaikuttavaa työtä. Tukesissa kannustetaan onnistumaan ja huolehditaan työyhteisöstä. Erityistä huomiota kiinnitetään ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tukesissa lisätään ilmiöpohjaista johtamista kasvattamaan toiminnan yhtenäisyyttä ja vaikuttavuutta sekä toimitaan enenevästi tiimiohjautuvasti. Tukesissa vahvistetaan Töissä Suomelle -ajattelutapaa ja yhteistä toimintakulttuuria. Toiminnan vaikuttavuuden ja paremman asiakaspalvelun edistämiseksi vahvistetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Asiakkaiden kokonaispalvelun edistämiseksi haetaan kumppaneita. (esim. IT-järjestelmät, osallistava valmistelu). Tukes seuraa hybridityön vaikutuksia työhyvinvointiin, kehittää työskentelytapoja ja valmistautuu valtion toimitilastrategian toimeenpanoon. Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja työelämän monimuotoisuuden edistämiseksi Tukes hyödyntää eOppivan monimuotoisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksia. Yhteisen kansallisen julkisten hankintojen strategian mukaisesti Tukes kehittää hankintataitojaan ja ottaa käyttöön Valtiokonttorin kehittämän itsearviointityökalun. Tukes kehittää riskikartoitusta ja riskienhallintatoimia jatkuvasti.

2.2 Rakennustuotteiden valvonnan painopisteet vuonna 2024

Tukesin rakennustuotteisiin kohdennetun valvonnan painopisteet vuodelle 2024 ovat:

- Tukesin strategian ja kansallisen markkinavalvontastrategian mukainen toiminta ja näiden tavoitteiden huomioiminen.
- Riskiperusteisesti ja valittujen valvontahankkeiden toteutus ja tiedotus.
- Valvontaprosessin (ml. tehtävähallinta) kehittäminen ja yhtenäistäminen.
- Aktiivinen osallistuminen markkinavalvonnan tietojärjestelmän (Manta) kehitykseen ja testaamiseen, ketterän kehityksen menetelmin, huomioiden rakennustuotteisiin liittyvät erityispiirteet.
- Rakennustuoteasetuksen ja rakentamislain uudistuksiin ja toimeenpanoon osallistuminen.
- Osallistuminen ja vaikuttaminen talousveden kanssa kosketuksissa olevien tuotteiden ja materiaalien säädösten toimeenpanoon. Uusien säädösten implementointi valvontaprosesseihin ja -työhön.
- Liittyvän oppimisympäristön (Tukes Kampus) ja materiaalien valmistelemisen ja julkaisu.

2.3 Rakennustuotteiden suunniteltu markkinavalvonta 2024

2.3.1 Asiakirjavalvonta

Asiakirjavalvonta toteutetaan suorittamalla ensin tuoteryhmän *markkinakartoitus*. Kartoituksen tarkoituksena on löytää mahdollisimman moni tuoteryhmän valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuoja ja/tai jakelija. Rakennustuoteasetuksen alaisten tuotteiden asiakirjoista tarkastetaan vähintään suoritusasoilmoitus ja CE-merkintä. Hankkeesta ja tuoteryhmästä riippuen voidaan pyytää myös ilmoitetun laitoksen sertifikaatti ja/tai testausraportteja, sekä käyttö- ja asennusohjeita. Asiakirjavalvontahankkeen tulokset huomioidaan valittaessa tuotteita testattavaksi.

Vuonna 2024 valvonnan *proaktiivisina* kohteina olevat tuoteryhmät (suunnitelma):

- Paloikkunat ja tarkastusluukut
- Parvekekaiteet ja lasirakenteet
- Aluskatteet ja kattoturvatuotteet
- Viemärijärjestelmiin asennettavat erottimet ja erotinjärjestelmät
- Vesikalusteet (hanat)
- Kiviaines
- Lämmöneristeet (EU- yhteishanke)
- Betoniruuvit ja irtotavarana myytävät ruuvit
- Palokatkot
- Vesieristeet ja kangasvahvikkeet
- Tietyt puurakentamisen rakenteellisesti merkittävät tuotteet
- Uusiokiviainesten markkinaselvitys ja mahdolliset jatkotoimenpiteet
- Lisäksi valvontaa reaktiivisten ilmoitusten perusteella eri tuoteryhmille

2.3.2 Testaus

Testattavat tuotteet valikoituvat riskiperustaisesti ja satunnaistestein. Riskiperustaisuutta arvioidessa huomioidaan, kuinka tuoteryhmä vaikuttaa rakennuskohteen perusominaisuuksiin, tuotteen myyntivolyymit, mahdolliset Tukesille tulleet ilmoitukset tai huomiot kentältä ja asiakirjavalvonnassa havaitut huomiot.

Vuonna 2024 testattavat tuoteryhmät (suunnitelma):

- Paloikkunat
- Hanat
- Kiviaines
- Betoniruuvit
- Tietyt puurakentamisen rakenteellisesti merkittävät tuotteet
- Vuoden aikana reaktiivisten ilmoitusten perusteella mahdolliset muut tuotteet
- Vesieristeet
- Kaidelasien heiluritestaus
- Eristeet (EU- yhteishankkeen rahoitus komissiolta)

2.3.3 Kenttävalvonta

Kenttävalvonnalla tarkoitetaan toimijoiden luona tapahtuvaa valvontaa esimerkiksi valmistajan tuotannossa tai jakelijoiden myymälässä. Kenttävalvonta voi kattaa näytteidenottoa, asiakirjojen tai merkintöjen tarkistamista sekä toiminnanharjoittajan neuvontaa.

Vuonna 2024 kenttävalvontaa suoritetaan (suunnitelma):

- Kiviaines (valmistajakäynnit ja näytteenotto)
- Lämmöneristeet (myymälävalvonta, merkintöjen tarkastusta)
- Irtotavarana myytävät puu ja betoniruuvit (myymälävalvonta)

2.4 Viestintä ja neuvonta

Tukesin rakennustuotteisiin kohdennetun viestinnän ja neuvonnan vuodelle 2024 suunniteltuja toimenpiteitä ovat:

- Uutiskirjeiden laadinta ja julkaisu kuntien rakennusvalvonnoille.
- Parvekekaiteiden markkinavalvontahankkeen tulosten tiedottaminen.
- Yhteistyötä Tukesin sähkölaiteryhmän kanssa rakennuttajille tiedottamiseen.
- Järjestetään kuntien ja muiden isojen organisaatioiden hankintavastaaville webinaari tuotteiden vaatimustenmukaisuuteen liittyvistä tilaajalle huomioon otettavista asioista.
- Talousveden kanssa kosketuksissa olevien tuotteiden ja materiaalien osalta laaditaan uutiskirje juomavesidirektiivin täytäntöönpanosäädösten vaatimuksista, aikataulusta ja Tukesin roolista markkinavalvontaviranomaisena.
- Viestintää uuden rakennustuoteasetuksen ja muiden uusien säädösten vaikutuksista tuotteiden vaatimustenmukaisuuteen markkinavalvonnan näkökulmasta.
- Tiedotteet valvontahankkeiden havainnoista.
- Liittyvän oppimisympäristön (Tukes Kampus) ja materiaalien valmisteleminen ja julkaisu.

2.5 Sidosryhmätyö

Toimijoiden vastuullisuuteen on suunnitteilla vaikuttaa eri hankintaorganisaatioiden kautta. Tavoitteena on lisätä ostajien tietoisuutta tuotteisiin kohdistuvien vaatimusten ja vaatimusten osoittamismenetelmien osalta, huomioiden liittyvät seikat jo hankinta-asiakirjoja laadittaessa. Tavoitteena on, että vain vaatimusten mukaiset tuotteet hyväksytään hankinnoissa. Yksi merkittävä hankintasektori on kunnat ja kaupungit. Vuonna 2024 on suunnitteilla tiivistää yhteistyötä kuntien ja isojen osto-organisaatioiden kanssa, liittyen rakennustuotteiden tuotteiden vaatimustenmukaisuuteen ja asian todentamiseen.

Yhteistyötä kehitetään Kaupan liiton ja Rasi ry:n (rakennus- ja sisustustarvikekaupan alalla toimivien yhteisöjen ja elinkeinoharjoittajien yhdistys) kanssa. Rasi Ry:n kautta Tukesille kehitetään mahdollisuus tiedottaa valvontahavainnoista suoraan jakelijoille ja maahantuojille.

Yhteistyötä jatketaan aktiivisesti toimialajärjestöjen kanssa osallistumalla sidosryhmätapahumiin, pitämällä esityksiä ja toimialan ohjeiden ja oppaiden laadinnassa, aktiivisesti standardoinnin seurantaryhmiin, alan tapahtumiin ja seminaareihin. Jatketaan yhteistyötä STUKin, Väylän, Pelastusopiston, ELY-keskusten, kuntien, pelastuslaitosten ja rakennusvalvonnan sekä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa.

Yhteistyö Tampereen korkeakoulu yhteisön kanssa jatkuu. Tampereen ammattikorkeakoulussa käydään säännöllisesti pitämässä luentoja, joissa eri vuosikurssien tekniikan opiskelijoille kerrotaan rakennustuotteiden markkinavalvonnasta ja tuodaan Tukesin toimintaa tutuksi. Tiivistetään yhteistyötä myös Tampereen yliopiston suuntaan tutustumalla laboratorion palveluihin ja tuomalla myös Tukesin toimintaa tunnetuksi yliopiston suuntaan.

2.6 Projektit vuonna 2024

Vuonna 2024 käynnistyy EU:n yhteinen markkinavalvontahanke, jossa valvottavaksi tuoteryhmäksi on valittu lämmöneristeet. Perusteina kyseisen tuoteryhmän valintaan oli useammasta jäsenmaasta saadut havainnot puutteista dokumenteissa ja alkutestauksessa sekä testauksissa havaitut puutteet. Eristeillä on myös merkittävä vaikutus rakennusten energiatehokkuuteen ja rakennusten paloturvallisuuteen. Hankkeessa testataan eristeiden lämmönjohtavuutta ja palo-ominaisuuksia. Hankkeessa testataan ja tarkastetaan dokumentit viiden eri standardin mukaisesta eristeestä (mineraalivilla-, EPS-, XPS-, lastuvilla- ja solulasieristeet). Suomen lisäksi hankkeeseen osallistuu 10 maata, lisäksi muutama muu maa raportoi

yhteisesti aiemmin tehdyistä hankkeistaan. Liittyvään testaukseen on haettu rahoitus komissiolta.

EU:n yhteisten eristetestaushankkeen yhteydessä testataan EU:n CPR AdCo WG1 laatimaa yhteistä riskinarviointityökalua. Työkalulla arvioidaan riskiä, minkä rakennustuote voi rakennuskohteen perusvaatimuksille aiheuttaa, jos testauksessa havaitaan, että se ei vastaa ilmoitettuja suoritustasoja.

Vuonna 2024 toteutetaan vuoden kestävä tutkimuksellinen projekti liittyen vähähiiliseen betonirakentamiseen. Hankkeessa tarkastellaan vähähiiliseen betonirakentamiseen liittyvää säädöspohjaa ja standardipohjaa. Kokonaisuutta tarkastellaan ensisijaisesti tuotteiden vaatimustenmukaisuuden ja markkinavalvonnan näkökulmasta. Lisäksi laaditaan kirjallisuus- ja tutkimuskatsauksia kokoamalla yhteen aiheeseen liittyviä tutkimuksien ja hankkeiden tuloksia. Hanke luo pohjaa tulevaisuudessa tapahtuvaan tuotevalvonnan suunnitteluun ja valvonnan kohdentamiseen.

2.7 Tukesin sisäinen yhteistyö ja yhteishankkeet

Toimitaan aktiivisesti Tukesin yhteisessä tuotevalvontatiimissä kehittämien yhteisiä markkinavalvontaprosessiin liittyviä toimintatapoja ja työkaluja sekä markkinavalvonta-asetuksen tulintoja.

Aktiivinen osallistuminen kaikkien markkinavalvontaviranomaisten yhteisen markkinavalvonta-alustan (Manta) kehitykseen ja testikäyttöön.

Tukesissa kehitellään uutta aikaisempaa laajempaa oppimisympäristöä, joka on nimetty Tukes-kampukseksi. Alkuvaiheessa alustaa kehitetään yleisellä tasolla ja määritellään pedagoginen lähestymistapa sekä kohderyhmät. Rakennustuotetiimi osallistuu sekä yleiseen kehitystyöhön että sisällön tuotantoon osaltaan.

Talousveden kanssa kosketuksissa olevien tuotteiden ja materiaalien markkinavalvontaa tehdään jatkuvassa yhteistyössä kemikaali -yksikön kemikaalituotteet -ryhmän kanssa.

2.8 Rakennustuoteyhteyspiste (PCPC)

Rakennustuoteyhteyspiste on lakisääteinen neuvontapalvelu, joka antaa talouden toimijoille ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä tietoa kansallisesta rakentamista koskevasta lainsäädännöstä. Yhteyspiste vastaa yhteydenottoihin 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut pyynnön.

Vuonna 2024 uudistetaan rakennustuoteyhteyspisteen (PCPC) verkkosivuja. Uudistus toteutetaan yhtäaikaaisesti myös tuoteyhteyspisteelle (PCP).

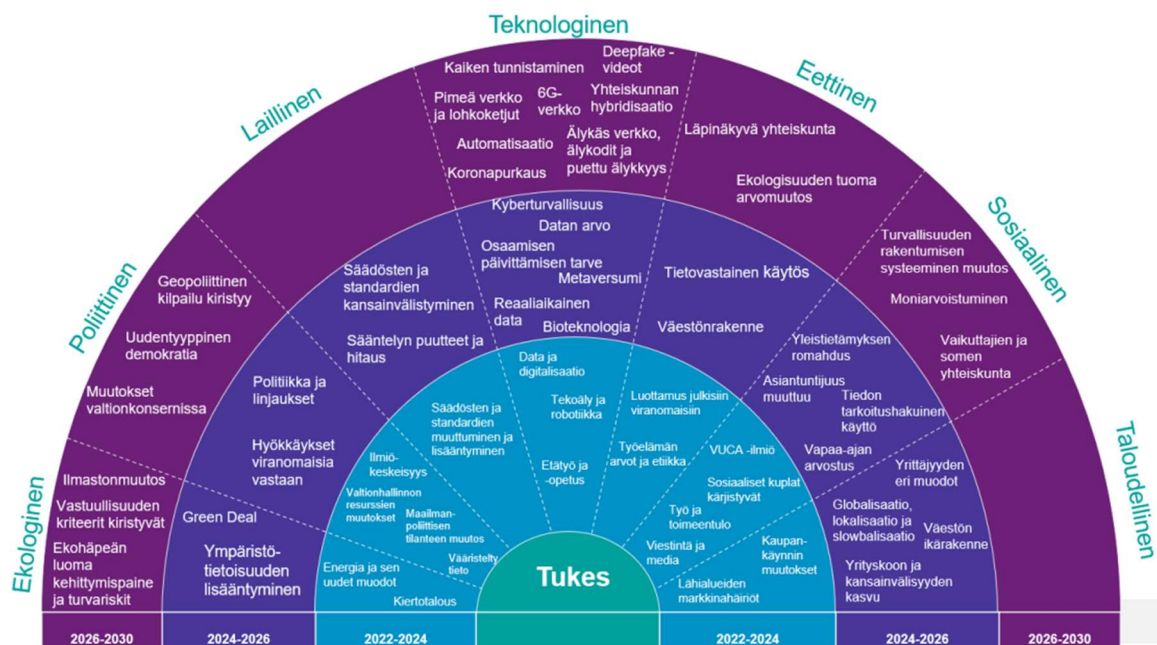
3 Erityisiä muutostekijöitä

3.1 Toimintaympäristö

Laajat maailman- ja Euroopan laajuiset muutokset heijastuvat yhä nopeammin ja voimakkaammin Tukesin toimintaan ja valvontakenttään esimerkiksi kaupankäyntiin, palvelutarjontaan sekä teollisuuteen. Teknologian kehittyminen, muun muassa digitalisaation eteneminen, yritysten liiketoimintamallien ja kaupankäynnin tapojen muutokset muuttavat turvallisuusriskejä.

Verkkokaupan kasvu jatkuu edelleen, kotimaisten verkkokauppojen suosion lisääntyessä nopeammin. Uudet säädökset muuttavat valvontakenttää ja -menettelyitä. Tarve valvonnan digitalisoinnille niin modernin asiakaspalvelun kuin valvonnan tehokkuuden näkökulmasta kasvaa. Tukes seuraa ja arvioi toimintaympäristön muutoksia ja niiden turvallisuusmerkitystä aktiivisesti, jotta uudet turvallisuusriskit tunnistetaan ja osataan ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Toimintaympäristön muutokset luovat myös mahdollisuuksia, esimerkiksi automaatio ja digitalisaation kehitys mahdollistavat myös viranomaistoiminnan vaikuttavuuden ja asiakaslähteisyyden edistämisen. Myös viranomaisten välisen yhteistyön merkitys korostuu. Yhteiskunnan toimintatapojen muuttuessa viranomaisten tulee voida tuottaa palvelut moderneilla tavoilla ja kohderyhmät ymmärtäen. Sääntelyn määrä kasvaa EU:ssa ja kansallisesti, mistä seuraa lisääntyviä yhteensovittamistarpeita substanssisäädösten kanssa. Lisäksi mm. kiertotalous ja tekoälyn mahdollisuudet asettavat huomioitavia kokonaisuuksia.

Kuva 1. Tukesin tulevaisuuskartta, joka tehtiin keväällä 2022 osana strategian päivittämisen prosessia.

3.2 Standardi- ja säädösmuutokset

Uusi rakennustuoteasetus vahvistetaan vuoden 2024 aikana ja sillä on suuri vaikutus koko ryhmälle. Vuoden alkupuoliskolla kaikkien rakennustuotteiden valvontaa tekevien tulee säistää päivitetyn rakennustuoteasetuksen vaikutukset markkinavalvontaan. Tätä varten tullaan järjestämään sisäisiä työpajoja ja valmistellaan oppimismateriaalia. Myös toimialan (tuotteiden valmistajat, maahantuojat ja jakelijat) neuvonta tulee olemaan keskeisessä asemassa.

Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja sen vaikutukset markkinavalvontaan tulee huomioida markkinavalvontaprosesseissa. Viimeistään vuoden 2024 loppupuolella tulee tarkastella ja päivittää valvonta-asiakirjojen pohjat ja varmistaa valvontaa tekevien asiantuntijoiden osaaminen.

EU komission käsittelyjonoon pysähtyneet standardit, niiden sisältöön ja vanhentuneisiin viitestandardeihin liittyvät epäselvyydet ovat hankaloittaneet EU:n yhdenmukaista markkinavalvontaa, koska eri jäsenmailla, toimijoilla ja ilmoitetuilla laitoksilla on erilaisia tulkintoja. *Aqcu*-työn ja uuden rakennustuoteasetuksen myötä jumissa oleva tilanne, todennäköisesti helpottuu ja tätä myötä tulee uusia päivitettyjä hEN:jä sovellettavaksi. Tämä saattaa aiheuttaa hämmennystä ja neuvontatarpeita toiminnanharjoittajille.

Ekosuunnitteludirektiivin alainen kiinteän polttoaineen tilalämmittimiä koskeva asetus tuli voimaan 1.1.2022. Asetuksessa on päällekkäisiä ja osin samoja vaatimuksia kiinteän polttoaineen paikallisten tilalämmittimien päästöille kuin rakennustuoteasetuksen mukaisissa tulisijoja koskevissa yhdenmukaisissa tuotestandardeissa. Tämä aiheuttaa hämmennystä niin eri maiden markkinavalvontaviranomaisten kesken kuin kentällä valmistajien ja jakelijoiden keskuudessa. Lisäksi soveltamisalat poikkeavat hieman toisistaan. Uudet tulisijojen tuotestandardit julkaistiin 9.11.2023, mutta niiden käyttöönotolla on kahden vuoden siirtymäaika. Tilanne tulee edellyttämään Tukesilta aktiivista viestintää ja opastusta, jotta saadaan toimijoiden asiakirjat ja tuotteet vaatimustenmukaisiksi kaikilta osin.

Asetus vastavuoroisesta tunnustamisesta tunnetaan alalla vielä huonosti. Vuonna 2024 tullaan tarkemmin selvittämään sen vaikutuksia markkinavalvontaan ja tarvittaessa tiedottamaan siitä toimijoille. Lisäksi tiivistetään yhteistyötä muiden EU- maiden markkinavalvojen kanssa osaamisen, yhteisten käytäntöjen ja tiedonvaihdon parantamisen takia.

EU:n markkinavalvonta-asetus tuli sovellettavaksi jo 2021, mutta kaikkia siitä johtuvia vaatimuksia ei ole otettu vielä käytäntöön rakennustuotteiden valvonnassa. Markkinavalvonta-asetus edellyttää mm. eurooppalaisen markkinavalvontarekisterin (ICSMS) käyttöä kaikkien tarkasteltavien tuotteiden osalta. Tukesissa on tähän asti käytetty, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, pelkästään kansallista markkinavalvontarekisteriä.

Vuonna 2024 tullaan ICSMS ottamaan käyttöön vähintään minimivaatimusten osalta. Tulevaisuudessa uusi kansallinen markkinavalvonta-alusta tulee mahdollistamaan automaattisen tietojen siirron ICSMS:ään. Rakennustuotteet sisältyvät EU:n markkinavalvonta-asetukseen, joka mahdollistaa komission rahoittamien yhteishankkeiden toteuttamisen. Rakennustuotteiden osalta tämäntyyppinen hanke toteutetaan ensimmäistä kertaa.

3.3 Toiminta

Vuonna 2024 jatketaan valvonnan sopeuttamista Tukesin uudistetun strategiaan. Tietojen ja valvontatapausten analysointia tullaan tehostamaan hyödyntämällä Tukesin tietostrategiaa ja sen jalkauttamista ryhmään mm. data-analytiikkaan perustuen. Asiakaslähtöisyyttä parannetaan kehittämällä ja standardisoimalla prosesseja, käsittelemään eri kanavista tulevia yhteydenottoja mahdollisimman tehokkaasti, kehittämällä tehtävähallintaa ja vakiomalla tiettyjä prosesseja. Asiakaslähtöisyyttä tullaan tarkastelemaan mm. asiakirjojen yhdenmukaistamistyön avulla oikeusmuotoiluperiaatteita noudattaen.

Toiminnanharjoittajia ja kuluttajia neuvotaan valmentavasti, ohjaten oikeille tiedon lähteille ja pitäen huolta ajantasaisista verkkosivuista ja viestintämateriaaleista. Palautetta neuvonta- ja ohjaustyöstä seurataan, analysoidaan ja tarvittaessa uusitaan käsittelyprosesseja. Vastuullista toimintaa edistetään riskiperustaisella valvonnalla ja suunnitellulla, oikein kohdennetulla viestinnällä. Riskimatriisit päivitetään vastaamaan uutta strategiaa. Vuonna 2024 Tukesin 'Fast Track' -pilotointia laajennetaan vaikuttamaan rakennustuotetiimin päivittäistä toimintaa.

Markkinavalvonnan digitaalisten työkalujen kehitys ja käyttöönotto jatkuu yhä tehokkaasti. Kansallista markkinavalvonta-alustaa kehitetään koskemaan useampia viranomaisia ns. "*yhden luukun periaatteella*". Uuden markkinavalvonta-alustan (Manta) kehittäminen ja käyttöönotto on koko ryhmää koskeva merkittävä hanke. Uuden alustan tavoitteena on tehostaa valvontatiedon käsittelyä ja analysointia, parantaa yhteydenpitoa asiakkaisiin sekä mahdollistaa helppo yhteistyö eri viranomaisten välillä. Vuoden 2024 aikana kaikki ryhmän jäsenet osallistuvat järjestelmän kehitystyöhön huolehtien, että rakennustuotteisiin liittyvät erityispiirteet huomioidaan järjestelmässä. Tavoitteena on, että jokainen ryhmäläinen osaa käyttää Mantaa tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti erityisesti järjestelmän iteratiiviseen kehitykseen, jonka osana testataan eri kehitysversioita. Sisällön tuottaminen *Tukes-kampus* -alustalle on myös merkittävä ja asiantuntijoiden resursseja vaativa hanke.

Kiertotalouden kehitystä seurataan rakennustuotetiimissä ennen kaikkea rakennustuotteiden ja niiden markkinavalvonnan sekä standardoinnin näkökulmista. Osallistutaan rakentamisen kiertotalouden toimijoiden verkostoitumistapahtumiin, jotta pysytään ajan tasalla alan tuotekehityksessä. Tavoitteena on, että uudentyyppisten tuotteiden tulo markkinoille hallitaan reaaliaikaisella seurannalla.

Resurssien ja toimenpiteiden oikeamittaisuuden vuoksi riskiperustainen lähestymistapa valvonnassa on perustana toiminnalle. Markkinavalvonta-asetuksen ja rakennustuoteasetuksen mukaiset riskienarvioinnit tulee huomioida valvontaprosessissa ja toimenpiteissä. Suomi on mukana EU-Adco WG1 (Risk Assessment- työryhmässä), jossa kehitetään riskienarvointityökalua, joka sopii parhaiten rakennustuotteisiin. Työkalun kehittäminen ja testaus jatkuu vuonna 2024.

Vuoden 2024 talousarviossa liikenteen investointeihin varataan yhteensä 597 miljoonaa euroa, josta korjausvelan purkamiseen osoitetaan 250 miljoonan euron määräraha. Huonoon kuntoon mennyttä tiestöä korjataan vuoden 2024 aikana 250 miljoonalla eurolla. Tämä johtuu osittain siitä, että vuosien mittaan on tullut korjausvelkaa. Tiestöä korjataan koko Suomen alueella. Näin mittavan hankkeen toteutuksessa on perusteltua, että Tukes testaa laajasti kiviaineksia.

Suomi edistää EU:n AdCo työskentelyssä seuraavia asioita:

- jäsenmaiden yhtenäiset tulkinnat standardeista,
- rakennustuoteasetuksen revision vaikutukset markkinavalvontaan ja siihen liittyviin prosesseihin sekä yhteisten tulkintojen ja käytäntöjen luomiseen,
- EU:n markkinavalvonta-asetuksen tulkintaan liittyvien kohtien yhtenäistäminen,
- riskiperustaisen arvointityökalun kehitys sekä kiertotalouteen liittyvä tuotteiden uudelleenkäytön huomioiminen.

Tukesin rakennustuotetiimissä on tapahtunut henkilövaihdoksia ja uusia asiantuntijoita on aloittanut ryhmässä joko vakituisessa tai määräaikaisessa virkasuhteessa menneen 6kk:n aikana. Työn vaativuuden ja vastuullisuuden vuoksi uusien henkilöiden perehdytykseen panostetaan huolellisesti vuonna 2024. Perehdytystyöhön osallistuvat asiantuntijat oman substanssiosaamisensa ja virkavastuun edellyttämässä laajuudessa. Tavoitteena on saavuttaa täysi operatiivinen, parannettu ja laajennettu, toimintakyky vuoden 2024 aikana.

4 Yhteistyö ympäristöministeriön kanssa

Ympäristöministeriön ja Tukesin välistä valvonnan seurantaa ja tiedonvaihtoa sekä keskustelua jatketaan lainsäädännön vaikutuksesta markkinavalvontaan, rakennustuotteiden vaatimustenmukaisuuteen ja niistä aiheutuviin mahdollisiin turvallisuus puutteisiin ja standardien soveltamiseen liittyvistä linjauksista ja yksityiskohdista. Rakennustuotteiden standardeissa tai ilmoitettujen laitosten toiminnassa havaitut epäkohdat tuodaan ministeriön tietoon. Lisäksi osallistutaan ministeriön tukiryhmien toimintaan.

5 Resurssit

Rakennustuotetiimissä on vuoden 2023 aikana aloittanut kaksi uutta vakituista ylitarkastajaa ja yksi määräaikainen ylitarkastaja. Asiantuntijoiden perehdytys ja vastuualueiden määrittäminen valmistuu vuoden 2024 alkupuolella, asiantuntijoiden aloittaessa aktiivisen oman valvontasektorinsa valvonnan ja sidosryhmäyhteistyön. Vuoden 2024 alussa rakennustuotetiimissä on aloittanut vähähiilisen betonin tutkimushankkeen projektityöntekijä. Lisäksi Tukesin sisäisenä siirtona tiimiin on siirtynyt asiantuntija kehittämään tehtävähallinnan prosessia, seuraamaan, käsittelemään rakennustuotteisiin liittyviä yhteydenottoja ja ilmoituksia sekä avustamaan asiantuntijoita valvontahankkeissa.

Aikaisempina vuosia on ympäristöministeriön määrärahaa siirtynyt seuraaville vuosille. Tämän on aiheuttanut henkilöstökulujen kohdentamisessa tapahtuneet kirjausongelmat sekä henkilöresurssipula. Vuonna 2024 tilannetta saadaan korjattua ja määrärahat kohdentuvat reaaliaikaisesti kehyksessä todellisten henkilö - ja tuotevalvontakustannusten mukaan. Rakennustuotetiimin henkilömäärä on nyt vakiintunut ja henkilöresurssit ovat nyt riittävät tehokkaaseen valvontaan. Testausten määrä vakiintuu ja hankkeiden läpivienti tulee tehostumaan, joten testaukseen tarvittava rahoitus tulee varmistaa jatkossakin.

6 Suunnittelu ja raportointi

Tukes tulee toimittamaan 31.3.2025 mennessä YM:lle kertomuksen vuoden 2024 toiminnastaan.

Tukes tulee toimittamaan YM:lle alustavan vuoden 2025 toimintasuunnitelmaehdotuksen ja päivitetyn kuluarvion vuosille 2025-2029 31.1.2025 mennessä tai erikseen sovittavana ajan-kohtana.

Tukes raportoi YM:lle toimintavuoden 2024 aikana, jos toiminnassa ilmenee merkittäviä poikkeamia toimintasuunnitelmaan tai kulumenoarvioon nähden.

YM informoi Tukesia, jos toimintavuoden aikana ilmenee syytä poiketa toimintasuunnitelmasta.

18.1.2024

Dnro: Tukes
736/00.01.03/2024

TUOTTEIDEN EKOLOGISEN SUUNNITTELUN JA ENERGIAMERKINTÖJEN MARKKINAVALVONNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) huolehtii ekosuunnitteludirektiivin (2009/125/EY) ja energiamerkintäasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1369) ja näiden nojalla annettujen tuotekohtaisten asetusten markkinavalvonnasta vuonna 2023 tämän toimintasuunnitelman mukaisesti. Valvonnan kohteena ovat ympäristöministeriön (YM) sekä työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalaan kuuluvat tuoteryhmät, joille on annettu vaatimuksia Euroopan komission toimesta.

Markkinavalvonnan perusteena on laki tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista (1005/2008), jäljempänä ekosuunnittelulaki. Komissio julkaisee tuotekohtaiset asetukset ja ne ovat jäsenvaltioissa sovellettavaa lainsäädäntöä sellaisenaan. Tällä hetkellä ekosuunnitteluun liittyviä asetuksia on voimassa 32 tuoteryhmälle ja energiamerkintään liittyviä 16 tuoteryhmälle.

Yleisesti asetuksissa rajoitetaan mm. energiankulutusta sekä vaaditaan tiettyjä merkintöjä ja ohjeistusta laajalle joukolla teknisiä laitteita. Asetuksien uudelleentarkasteluissa pyritään myös otamaan huomioon kiertotalouden näkökulmat. Markkinavalvonnalla pyritään tukemaan talouden toimijoita saattamaan markkinoille vain vaatimustenmukaisia tuotteita sekä poistamaan markkinoille päässeet vaatimusten vastaiset tuotteet. Näin voidaan toteuttaa lain tarkoitusta, eli edistää kestävästä kehityksestä parantamalla energiatehokkuutta ja ympäristönsuojelun tasoa. Näin voidaan myös varmistaa toiminnanharjoittajien tasapuoliset kilpailuolosuhteet Suomen markkinoilla.

1 TEHTÄVÄT

1.1 Valvonta

Tukes valvoo, että markkinoille saatetut ekosuunnittelulain soveltamisalaan kuuluvat tuotteet vastaavat niitä koskevien tuoteryhmäkohtaisten asetusten vaatimuksia.

Valvontaa tehdään riskiperusteisesti ja takavuosina se on kohdistunut pääasiassa kuluttajatuotteisiin, ja niiden maahantuojaan ja jakelijoihin. Suomalaisien valmistajien kanssa markkinavalvontatoimet ovat olleet pääasiassa neuvontaa ja opastusta.

Vuonna 2024 tavoitteena on

- osallistua komission järjestämään yhteisen testausprojektin toiseen osaan, tuoteryhmät tarkentuvat myöhemmin.
- ILP-projektin loppuunsaattaminen
- JAHARP-projekteissa testataan ammattikylmälaiteita, pyykinpesukoneita sekä pellettitakkoja
- ENERTP2020-projektissa testataan sähköliesiä, liesituulettimia, sekä 5-10kW lämpöpumppuja
- testausprojekti pumpuille (kiertovesipumput ja vesipumput)
- valvontaprojekti lämminvesivaraajille (ainakin asiakirjatarkastus, ehkä testaukset)
- tarkastaa energiamerkinnät myymälöistä noin 2500 tuotteesta.

- valvoa energiamerkintöjä nettikaupoissa ja EPREL-tietokannassa.

Valvontakäynneillä tiedotetaan ja neuvotaan tarpeen mukaan nykyisistä ja tulevista vaatimuksista. Valvontakäyntejä toteutetaan sähkölaitteiden turvallisuus-, EMC-, RoHS- ja energiamerkintävalvonnan kenttävalvontakäyntien yhteydessä sekä tarvittaessa myös erillisinä käynteinä.

Tukes teettää LVD-testien yhteydessä mittauksia tuotteiden lepotilan tehonkulutuksesta. Vuonna 2023 tämä tehtiin 43 tuotteelle. Arvio vuoden 2024 seulontatesteistä on vähintään 60. Lisäksi lamppujen seulontatestejä voidaan tehdä Tukesin mittauslaitteistolla. Seulonnan perusteella ei tehdä tuotteen vapaata liikkuvuutta rajoittavia päätöksiä, vaan sen perusteella saadaan perusteltu syy pyytää valmistajalta tai maahantuojalta selvitys vaatimusten täyttymisestä. Epäselvissä tapauksissa mittaukset tehdään testauslaitosten toimesta. Tarvittaessa käytetään laissa säädettyjä keinoja vaatimustenvastaisten tuotteiden poistamiseksi markkinoilta.

Markkinoita rajoittavista päätöksistä kerrotaan kansallisesti Tukesin verkkosivuilla (vaarallisetuotteet.fi) ja kansainvälisesti Euroopan markkinavalvontarekisterissä (ICSMS). Näitä ei ole viime vuosina tehty. Päätökset edellyttäisivät neljän tuoteyksilön testauttamista (1+3 malli), joka ei ole tarkoituksenmukaista, koska yksi testi voi maksaa 15.000 euroa ja yleensä maahantuojaat tekevät korjaavat toimet heti ensimmäisestä testituloksesta kuultuaan, jotta he säästäisivät ylimääräiset testikulut.

1.2 Viestintä

Ekosuunnittelulaista ja sen vaatimuksista viestitään edelleen vuonna 2024. Ekosuunnittelun ja energiamerkintöjen omia internetsivuja (www.ekosuunnittelu.info) päivitetään yhteistyössä Energiaviraston kanssa tarpeen mukaan. Toiminnanharjoittajille annetaan neuvontaa puhelimitse, sähköpostilla, uutiskirjeellä sekä Tukesin ja sidosryhmien tapahtumissa ja tilaisuuksissa esitelmöimällä sekä webinaarien muodossa. Kenttätarkastajat jakavat toiminnanharjoittajille kenttävalvontakäyntiensä yhteydessä tietoa internet-sivuston olemassaolosta sekä mahdollisesti muuttuneista energiamerkinnöistä.

Vuoden 2024 aikana keskitytään viestimään uudesta ekosuunnitteluasetuksesta.

Tukes julkaisi vuonna 2021 Tunnen tuotteeni –järjestelmässä avoimen oppimisympäristön, jossa kerrotaan myös ekosuunnittelu- ja energiamerkintävaatimuksista. Tunnen tuotteeni -järjestelmä on tarkoitettu erityisesti yrityksille, jotka valmistavat, maahantuovat tai jakelevat kulutustavaroita (lelut, henkilönsuojaimet, kaasulaitteet, koneet, sähkölaitteet, yleiset kulutustavarat). Järjestelmä on päivitetty vuonna 2022 ja sen käyttöliittymää sekä sisältöä on muokattu vuoden 2023 aikana pedagogisempaan suuntaan käyttäjäkokemusten perusteella. 2024 sivustolle täydennetään kiertotalouteen liittyvää informaatiota.

1.3 Tutkimus- ja kehitystoiminta

Osallistutaan ekosuunnittelu- ja energiamerkintävalvojien eurooppalaisiin ja pohjoismaisiin yhteistyökokouksiin ja tapauskohtaisesti yhteistyöprojekteihin. Jatkuvana projektina osallistutaan Nord-syn yhteistyöhön (Pohjoismainen yhteistyö). Se sisältää useita aliprojekteja, jotka muotoutuvat vuoden aikana. Erityisesti AdCo- markkinavalvontakokouksissa keskustellaan EU-tason tutkimus- ja kehitystoiminnasta sekä lainsäädännön tulkinnaista.

Yhteistyötä jatketaan aktiivisesti kansallisten sidosryhmien kanssa. Valvontajärjestelmää sekä tehokkaita keinoja viestin välittämiseen kotimaisille toimijoille kehitetään entisestään.

Vuonna 2024 osallistutaan aktiivisesti kansallisen ekosuunnittelulain ja -asetuksen uudistustyöhön. Valvonnan tehostamiseksi toivotaan seuraamusmaksun lisäämistä hallinnollisiin toimenpiteisiin. Hallinnollisen sanktion käyttämistä puoltaa etenkin se, että hallinnollisen ohjauksen keinoja tai rikkomuksen johdosta määrättäviä muita hallinnollisia seuraamuksia ei voida pitää riittävinä tai tarkoituksenmukaisina, mutta rikkomusten laatu ei ehdottomasti edellytä rikosoikeudellisen järjestelmän käyttöä.

Osallistutaan valmisteluvaiheessa olevien ekosuunnittelu- ja energiamerkintäasetusten käynnösten tarkastusprosessiin ainakin YM:n tuotealueilla, tarvittaessa myös Energiaviraston tukena. Tällä pyritään varmistamaan, että varsinkin teknisten seikkojen käynnökset ovat tarkkoja ja oikein.

Vuoden 2024 aikana tavoitteena on myös yhdessä rakennustuoteryhmän kanssa kohdentaa viestintää isoihin rakennuttajiin tiedon lisäämiseksi.

2 TUOTERYHMIEN JAKAUTUMINEN TEM:N JA YM:N SUHTEEN

Liitteessä 1 on taulukoituna kaikki ekosuunnittelulain alaiset tuoteryhmäkohtaiset asetukset jaetuna niiden vastuuministeriöiden mukaan. Taulukossa on asetusten ensimmäisten vaatimusten voimaantulomispäivä.

3 HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN

Markkinavalvonnassa hyödynnetään Tukesin laajaa markkinavalvontakokemusta sekä ammattitaitoista henkilöstöä. Ekosuunnittelu- ja energiamerkintöjen markkinavalvonnan suhteen tehdään yhteistyötä muun muassa Tukesin ammattilaistuoteryhmän kanssa. Testauksissa käytetään omia seulontalaitteita sekä tarvittaessa kaupallisia testauslaboratorioita. Osaamista laajennetaan osallistamalla sopiviin koulutuksiin ja seminaareihin.

4 RESURSSIT

Suunniteltu resurssi vuonna 2024 on yhteensä 4 htv:tä, joista 3 htv ylitarkastajilta ja kenttätarkastajilta 0,5 htv. Sisältäen vuosille 2024–2025 käytössä olevan määräaikaisen 1 htv lisäresussin. Loppuosa 0,5 htv muodostuu toimistohenkilöstön, hallinnon ja johdon työpanoksesta. Henkilöstö- ja yleiskulujen lisäksi kuluja syntyy matkustuksesta, tuotehankinnoista sekä kaupallisilla testauslaboratorioilla teetetyistä testauksista. YM:n osuus tuotteiden ekosuunnitteluvalvonnan rahoituksesta on vuosina 2024 ja 2025 300 000 € sisältäen erillisen määrärahan tuotteiden testauttamiseen.

Liite 1. Tuoteryhmäkohtaiset toimeenpanosäädökset jaettuna vastuuministeriöiden mukaan

	Ekosuunnittelu			Energiamerkintä		
	asetus nro	tuotepääryhmä	voimaan	asetus nro	tuotepääryhmä	voimaan
Työ- ja elinkeinoministeriö	1275/2008	Lepovirtakulutus	7.1.2010	60/1996	Kuivaava pyykinpesukone	20.10.1996
	107/2009	Digiboksit	25.2.2010	203/1996	Kotitalouksien kuivausrummut	1.10.1996
	932/2012	Kotitalouksien kuivausrummut	1.11.2013	895/1997	Kotitalouksien kuivaavat pyykinpesukoneet	1.2.1998
	617/2013	Tietokoneet ja tietokonepalvelimet	1.7.2014	1052/2002	Sähköuunit	1.7.2003
	666/2013	Pölynimurit	1.9.2014	392/2012	Kotitalouksien kuivausrummut	29.5.2013
	801/2013	Lepovirtakulutus ja televisiot	1.1.2015	874/2012	Sähkölamput ja valaisimet	1.9.2013
	66/2014	Uunit, keittotasot ja liesituulettimet	20.2.2015	65/2014	Uunit ja liesituulettimet	1.1.2015
	548/2014	Muuntajat	1.7.2015	518/2014	Sähköinen energiamerkintä ja tuoteseloste	1.1.2015
	2015/1095	Ammattikäytön kylmä- ja pakastesäilytyskaapit	1.7.2016	2015/1094	Ammattikäytön kylmä- ja pakastesäilytyskaapit	1.7.2016
	2019/424	Serverit	1.3.2020	2019/2018	Kylmälaite myyntitoiminnolla	1.3.2021
	2019/1782	Ulkoiset tehonlähteet	1.4.2020	2019/2014	Pyykinpesukoneet	1.3.2021
	2019/1784	Hitsauslaitteet	1.1.2021	2019/2016	Kylmälaitteet	1.3.2021
	2019/2023	Pyykinpesukoneet	1.3.2021	2019/2015	Valonlähteet	1.9.2021
	2019/2024	Kylmälaite myyntitoiminnolla	1.3.2021	2019/2013	Näytöt	1.3.2021
	2019/2019	Kylmälaitteet	1.3.2021	2019/2017	Kotitalouksien astianpesukoneet	1.3.2021
	2019/2021	Näytöt	1.3.2021	2023/1669	Matka- ja älypuhelimet, sekä tabletit	20.6.2025
	2019/2022	Kotitalouksien astianpesukoneet	1.3.2021			
	2019/1781	Sähkömoottorit	1.7.2021			
	2019/2020	Valonlähteet	1.9.2021			
	2023/1670	Matka- ja älypuhelimet, sekä tabletit	20.9.2023			

	Ekosuunnittelu asetus nro	tuotepääryhmä	voimaan	Energiamerkintä asetus nro	tuotepääryhmä	voimaan
Ympäristöministeriö	327/2011	Puhaltimet	1.1.2013	626/2011	Huoneilmastointilaitteet ja -tuulettimet	1.1.2013
	206/2012	Huoneilmastointilaitteet ja -tuulettimet	1.1.2013	811/2013	Tilalämmittimet, yhdistelmälämmittimet ja kokoonpanot	26.9.2015
	547/2012	Vesipumput	1.1.2013	812/2013	Vedenlämmittimet, kuumavesisäiliöt ja kokoonpanot	26.9.2015
	622/2012 muutos	Kiertovesipumput	1.1.2013	518/2014	Sähköinen energiamerkintä ja tuoteseloste	1.1.2015
	813/2013	Tilalämmittimet ja yhdistelmälämmittimet	26.9.2015	1254/2014	Asuinrakennusten ilmanvaihtokoneet	1.1.2016
	814/2013	Vedenlämmittimet ja kuumavesisäiliöt	26.9.2015	2015/1187	Kiinteän polttoaineen kattilat	1.1.2020
	1253/2014	Ilmanvaihtokoneet	1.1.2016	2015/1186	Paikalliset tilalämmittimet	1.1.2018
	2015/1188	Paikalliset tilalämmittimet	1.1.2018			
	2015/1189	Kiinteän polttoaineen kattilat	1.1.2020			
	2015/1185	Kiinteän polttoaineen paikalliset tilalämmittimet	1.1.2022			
	2016/2281	Ilmalämmitys- ja jäähdytystuotteet, konvektorit	1.1.2018			